ECLI:LV:AT:2018:0215.C60022617.5.L

Lieta Nr. C60022617
SKC-443/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā, 2018.gada 15.februārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Vanda Cīrule,
tiesnese Ināra Garda,
tiesnese Ļubova Kušnire,

izskatīja rakstveida procesā /pers. B/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.septembra lēmumu, ar kuru apturēta tiesvedība civillietā zvērināta tiesu izpildītāja Jura Vildaua pieteikumā par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu, nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda, lietā ar parādnieku /pers. C/, piedzinēju SIA „PrivatLīzings", ieinteresēto personu /pers. D/, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi, nekustamā īpašuma ieguvēju /pers. B/.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā 2017.gada 28.martā saņemts Rīgas apgabaltiesas 66.iecirkņa zvērināta tiesu izpildītāja Jura Vildaua pieteikums, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 611. un 613.pantu, lūgts apstiprināt /datums/izsoles aktu Nr. /numurs/ par /pers. C/ piederošās nekustamā īpašuma /adrese A/, ½ domājamās daļas laulāto kopmantā pārdošanu izsolē, nostiprināšanu uz ieguvēja /pers. B/, kurš nosolīja augstāko cenu
7400 EUR, vārda, dzēšot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

[2] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā 2017.gada 8.maijā saņemts /pers. D/ pieteikums, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu, lūgts apturēt tiesvedību.
Pieteikumā norādīts, ka /pers. D/ 2017.gada 2.maijā cēlusi prasību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā par nekustamā īpašuma /adrese A/, atzīšanu par viņas atsevišķo mantu un izsoles atzīšanu par spēkā neesošu.
Lūdz apturēt tiesvedību zvērināta tiesu izpildītāja pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu līdz civillietas strīdā par īpašuma tiesībām izskatīšanai.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2017.gada 9.maija lēmumu /pers. D/ pieteikums par tiesvedības apturēšanu noraidīts.
Lēmumā norādīts, ka no tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2017.gada 2.maijā saņemts /pers. D/ pieteikums par ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā, taču lieta nav ierosināta. Civillieta tiesā ir uzsākta tikai ar brīdi, kad ir pieņemts lēmums par civillietas ierosināšanu, līdz ar to Civilprocesa likuma 214.panta 5.punkta piemērošanai nav pamata.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2017.gada 9.maija lēmumu apmierināts zvērināta tiesu izpildītāja Jura Vildaua pieteikums par nekustamā īpašuma izsoles akta apstiprināšanu.
Lēmumā atzīts, ka izsole notikusi atbilstoši Civilprocesa likuma 73.nodaļas prasībām un nav konstatējami Civilprocesa likuma 617.pantā paredzētie apstākļi, kas būtu par pamatu izsoles atzīšanai par spēkā neesošu.
Apstiprināts /pers. C/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/,
½ domājamās daļas /datums/izsoles akts, nekustamais īpašums nostiprināts uz ieguvēja /pers. B/ vārda.
Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs A/ dzēstas visas uz nekustamā īpašuma /adrese A/, ½ domājamo daļu ierakstītās parādu saistības un aizlieguma atzīmes.

[5] Par šo lēmumu /pers. D/ iesniedza blakus sūdzību, kurā lūdza atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2017.gada 9.maija lēmumu, ar kuru apstiprināts /datums/izsoles akts, un apmierināt /pers. D/ pieteikumu par tiesvedības apturēšanu lietā.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.septembra lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu, tiesvedība lietā apturēta līdz brīdim, kad likumīgā spēkā stāsies tiesas nolēmums civillietā Nr. C29424117.
Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.
[6.1] No lietas materiāliem pievienotās apliecības par īpašuma tiesībām uz dzīvokli līdz dzīvojamās mājas privatizācijai redzams, ka dzīvoklis /adrese A/, reģistrēts kadastrā 1999.gada 15.februārī.
Atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.^{8}pantam (redakcijā uz 1999.gada 15.februāri) dzīvokļa, mākslinieka

darbnīcas, neapdzīvojamās telpas un to īpašnieku reģistrēšana Valsts zems dienesta Kadastra reģistrā (turpmāk - Kadastra reģistrā) pēc juridiskām sekām pielīdzināma reģistrācijai zemesgrāmatā. No minētā izriet, ka dzīvoklis kopš 1999.gada 15.februāra bijis civiltiesiskās apgrozības objekts.

No lietas materiālos esošā starp /pers. D/ un Rīgas pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisiju 2002.gada 17.jūnijā noslēgtā pirkuma līguma redzams, ka dzīvokli /adrese A/, pirms laulības ar /pers. C/ ir iegādājusies /pers. F/ (šobrīd – /pers. D/). Turklāt līguma 3.punktā norādīts, ka pārdevēja ir saņēmusi pilnu pirkuma maksu pie līguma noslēgšanas.

[6.2] Pamatojoties uz minēto pirkuma līgumu, īpašuma tiesības /pers. D/ zemesgrāmatā ir nostiprinātas ne tikai uz dzīvokli, bet faktiski uz dzīvokļa īpašumu, kas atbilstoši likumam sastāv gan no dzīvokļa, gan kopīpašuma domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas.

No pirkuma līguma redzams, ka pirkuma maksa par objektu ir 0,00 Ls jeb 0,00 sertifikāti. Tādējādi samaksa par dzīvokli veikta 1999.gadā, tas ir, līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, savukārt, kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas /pers. D/ īpašumā nonākušas bezatlīdzības ceļā.

[6.3] Minētais pirmšķietami dod pamatu uzskatīt, ka /pers. D/ prasība par laulātā atsevišķas mantas atzīšanu var tikt apmierināta, kas ir būtisks apstāklis, pārbaudot blakus sūdzības iesniedzējas iebildumus par to, ka izsolē pārdotais objekts nepieder parādniekam.

Bez iepriekš minēto apstākļu noskaidrošanas civillietā Nr. C29424117 nav iespējams objektīvi pārbaudīt blakus sūdzības iesniedzējas iebildumus, kam var būt nozīme lietā par izsoles akta apstiprināšanu.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu ir pietiekams pamats tiesvedību izskatāmajā lietā apturēt līdz likumīgā spēkā stāsies nolēmums civillietā Nr. C29424117.

[7] Nekustamā īpašuma ieguvējs /pers. B/ iesniedzis blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.septembra lēmumu, lūdzot to atcelt.

Blakus sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[7.1] /pers. D/ nav iesniegusi pierādījumus, ka izsolē iegādātā nekustamā īpašuma /adrese A/, ½ domājamā daļa ir viņas atsevišķā manta. Lai gan /pers. D/ šādu lūgumu nebija pieteikusi, tiesa pēc savas iniciatīvas izprasījusi īpašuma tiesības apliecinošus dokumentus no Valsts zemes dienesta, tādējādi pārkāpjot pušu līdztiesības principu.

[7.2] Pieteikumā par tiesvedības apturēšanu norādīts, ka /pers. D/ 2017.gada 7.februārī saņēmusi zvērināta tiesu izpildītāja paziņojumu par izsoli. Tādējādi jau no 2017.gada 7.februāra /pers. D/ bija zināms par piedziņas vēršanu uz nekustamā īpašuma /adrese A/, ½ domājamo daļu kā /pers. C/ daļu laulāto kopmantā. Tomēr pierādījumi, ka minētais īpašums ir /pers. D/ atsevišķā manta, netika iesniegti.

Prasības par laulātā atsevišķās mantas atzīšanu celšanas fakts pats par sevi nepierāda, ka nekustamais īpašums ir /pers. D/ atsevišķā manta.

[7.3] Ievērojot Civillikuma 91.panta otrajā daļā noteikto pēc 2011.gada 27.oktobra pirkuma līguma noslēgšanas /pers. D/ bija pienākums norādīt notāram un lūgt iekļaut nostiprinājuma lūgumā informāciju, ka nekustamais īpašums ir viņas atsevišķā manta.

Tiesu izpildītājs, rīkojot izsoli, vadījies pēc publiski pieejamās informācijas, ka /pers. D/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nostiprinātas zemesgrāmatā 2012.gada 18.septembrī. Savukārt laulību ar /pers.C/ /pers. D/ noslēgusi 2002.gada 20.jūnijā, tādējādi tiesu izpildītājam bija likumīgs pamats uzskatīt, ka nekustamais īpašums /adrese A/, iegādāts laulības laikā.

Pirms nekustamā īpašuma iegādes izsolē, arī /pers. B/ iepazinies ar publiski pieejamo informāciju par nekustamo īpašumu un viņam neradās šaubas, ka nekustamā īpašuma ½ domājamā daļa ir /pers. C/ daļa laulāto kopmantā.

[7.4] Lai veiktu samaksu par nekustamo īpašumu, /pers. B/ 2017.gada 15.martā noslēdzis aizdevuma līgumu ar SIA „PRIME FINANCE", kura izsniegusi viņam aizdevumu 9000 EUR, līdz 2018.gada 15.martam. Tiesvedības apturēšana lietā rada /pers. B/ zaudējumus, jo viņš samaksājis tiesu izpildītājam pirkuma maksu, kā arī atmaksā aizdevumu, kaut gan nekustamais īpašums joprojām nav nostiprināts uz ieguvēja vārda.

Tiesvedība lietā apturēta nepamatoti, jo tiesai izskatāmās lietas ietvaros bija jāpārbauda tikai zemesgrāmatu nodaļas tiesneša rīcības atbilstība Civilprocesa likuma 613.panta noteikumiem.

Lēmums par tiesvedības apturēšanu būtiski aizskar /pers. B/ kā labticīga ieguvēja tiesības, faktiski nostādot viņu nevienlīdzīgā stāvoklī ar /pers. D/, kas ir pušu sacīkstes principa pārkāpums.

[8] /pers. D/ paskaidrojumos par iesniegto blakus sūdzību uzskata to par nepamatotu un noraidāmu.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi blakus sūdzībā norādītos argumentus, Augstākā tiesa atzīst, ka lēmums atceļams.

[9.1] Kā redzams no lietas materiāliem, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis 2017.gada 9.maijā pieņēmis divus lēmumus: 1) noraidījis /pers. D/ pieteikumu par tiesvedības apturēšanu zvērināta tiesu izpildītāja pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu (lēmums atbilstoši Civilprocesa likuma 217.panta trešajai daļai nav pārsūdzams); 2) apmierinājis zvērināta tiesu izpildītāja pieteikumu un apstiprinājis /pers. C/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/, ½ domājamās daļas /datums/izsoles aktu.

Blakus sūdzību iesniegusi /pers. D/, kurā lūgusi: 1) atcelt 2017.gada 9.maija lēmumu, ar kuru apmierināts zvērināta tiesu izpildītāja pieteikums par izsoles akta apstiprināšanu; 2) apmierināt viņas pieteikumu par tiesvedības apturēšanu lietā.

Vēlāk apelācijas instances tiesā 2017.gada 24.jūlijā saņemts /pers. D/ pieteikums, kurā viņa lūgusi apturēt tiesvedību lietā līdz civillietas par īpašuma tiesībām izskatīšanai.

[9.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 613.pantam tiesneša kompetencē, izskatot lietu izpildītāja pieteikumā par izsoles akta apstiprināšanu, ir piedziņas procesa likumības izvērtējums, savukārt apgabaltiesas kompetencē izskatot blakus sūdzību par zemesgrāmatu tiesneša lēmumu, ir šī lēmumu tiesiskuma izvērtējums.

Tādējādi, izskatot /pers. D/ blakus sūdzību, atbilstoši Civilprocesa likuma 448.panta pirmajā daļā noteiktajai apgabaltiesas kompetencei, tiesai bija jāpieņem viens no tajā uzskaitītajiem lēmumiem.

[9.3] No pārsūdzētā lēmuma motīvu daļas un rezolutīvās daļas izriet, ka tiesa nav apspriedusi un izvērtējusi apstrīdētā lēmuma, ar kuru apstiprināts izsoles akts, pamatotību un nav izteikusi savu attieksmi par minētā lēmuma tiesiskumu. Lēmuma rezolutīvajā daļā attiecībā uz apstrīdēto lēmumu tiesa lēmumu nav pieņēmusi, kā to paredz Civilprocesa likuma 448.panta pirmā daļa.

[9.4] Saistībā ar minēto Augstākā tiesa norāda, ka trešo personu aizsardzību, izpildot nolēmumus, regulē Civilprocesa likuma 633.pants, kurā noteikts, ka personai, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu vai nekustamo īpašumu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, vai tā daļu, jāceļ prasību pēc vispārējās lietu piekritības.

[9.5] Kā konstatēja Civillietu tiesas kolēģija, /pers. D/ celtajā prasībā lieta ierosināta 2017.gada 24.maijā. Savukārt no lietas materiāliem redzams, ka nekustamā īpašuma izsole notikusi /datums/, bet izsoles akts apstiprināts 2017.gada 9.maijā. Tātad uz izsoles dienu un zvērināta tiesu izpildītāja pieteikuma par izsoles akta apstiprināšanu izskatīšanas dienu minētā tiesvedība nepastāvēja, līdz ar to zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis atbilstoši Civilprocesa likuma 613.pantam pamatoti apmierināja pieteikumu par izsoles akta apstiprināšanu.

[9.6] Pieteicēja uzskata, ka lēmums par izsoles akta apstiprināšanu ir prettiesisks un nav izpildāms, iekams nav izšķirta viņas celtā īpašuma prasība.

Lūgums par tiesvedības apturēšanu pamatots ar Civilprocesa likuma 214.panta panta 5.punktu, kas noteic, ka tiesa aptur tiesvedību, ja lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā.

[9.7] Izvērtējot pieteicējas argumentus un lietā esošos materiālus saistībā ar /pers. D/ celto prasību, Civillietu tiesas kolēģija atzinusi prasību par pirmšķietami pamatotu, uzskatot, ka /pers. D/ prasība var tikt apmierināta, tādēļ tiesvedība lietā apturama līdz likumīgā spēkā stāsies nolēmums civillietā Nr. C29424117.

[9.8] Jautājums par prasības pirmšķietami juridisko pamatotību, Augstākās tiesas ieskatā, nav izvērtējams konkrētajā lietā, bet var tikt vērtēts /pers. D/ celtajā prasības lietā, izskatot jautājumu par prasības nodrošināšanu.

Tāpat par nepamatotu atzīstams Civillietu tiesas kolēģijas secinājums, ka konkrēto lietu nav iespējams izskatīt, iekams nav izšķirta iepriekšminētā lieta citā tiesvedībā.

Sakarā ar iepriekš norādīto tiesa nav ņēmusi vērā, ka ne tiesu izpildītāja darbību tiesiskumu /datums/izsoles rīkošanā, ne zemesgrāmatu tiesneša 2017.gada 9.maija lēmuma par izsoles akta apstiprināšanu tiesiskumu nevar ietekmēt cita tiesvedība, kura ierosināta jau pēc notikušas izsoles un zemesgrāmatu tiesneša lēmuma pieņemšanas. Tādēļ nevar atzīt par pareizu tiesas lēmumu par tiesvedības apturēšanu lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu.

[10] Ievērojot minēto, lēmums ir atceļams, nododot /pers. D/ iesniegto blakus sūdzību un pieteikumu par tiesvedības apturēšanu jaunai izskatīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 2..punktu, Augstākā tiesa

nolēma

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.septembra lēmumu atcelt un nodot /pers. D/ iesniegto blakus sūdzību un pieteikumu par tiesvedības apturēšanu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(paraksts)	V. Cīrule
Tiesnese	(paraksts)	I. Garda
Tiesnese	(paraksts)	Ļ. Kušnire

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu departamenta tiesnese V. Cīrule
Rīgā, 2018.gada 15.februārī